

PO OCHRNUTÍ SA JEJ ŽIVOT NEZASTAVIL, MIŠKA IDE ZA SVOJÍM CIEĽOM

Ešte tri schody

Pred šiestimi rokmi jej osud sledovalo celé Slovensko. **MICHAELA KEVELYOVÁ (25)** počas brigády na Cypre náhle úplne ochrnula. A hoci zatiaľ nechodí sama, verí, že sa jej to raz podarí.

Leto na Cypre, počas ktorého MIŠKA ochrnula, malo byť nádherným časom práce aj oddychu.

Mišku sme zastihli v novej neurorehabilitačnej liečebni v Lehniciach krátko pred začiatkom cvičenia. V ten deň ju čakal lokomat – stroj, ktorý dokáže verne simulovať chôdzu aj u ľudí, ktorí sami kráčať nedokážu, a tiež robotická ruka, ktorá jej pomáha trénovať jemnú motoriku oslabenej a ochrnutej pravej ruky. „Cvičiť pomocou týchto robotov je pre mňa nová možnosť v rehabilitácii a aj veľká výzva. Môj mozog si takto pripomína, aké to bolo, keď som kráčala. Je to ‚makačka‘, ale som zvedavá, či

Robotická ruka MIŠKE pomáha trénovať jemnú motoriku ochrnutej pravej ruky.

dnes môj Elvis vyhrá,“ smeje sa, keď jej fyzioterapeutka pomáha do remencov pripomínajúcich parašutistický výstroj. O chvíľu už pomocou robota zavesená v postroji kráča a na obrazovke počítača sa panáčik s výzorom Elvise znázorňujúci Miškinu chôdzu „naháňa“ s panáčikom, ktorý sa ju snaží dobehnúť. „Stačí, aby som chvíľu rozprávala a nesústredila sa na pohyb, a už mi je v päťach. No počkaj, veď ja ti ujem,“ smeje sa sympatická Miška a starostlivo pomocou stroja kladie jednu nohu pred druhú.

„Miška sa nikdy nestažuje,“ konštatuje jej otec Štefan, ktorý ju vozí za všetky rehabilitácie. „Je veľmi pozitívna, má zmysel pre humor a stále sa smeje. Aj preto ju ľudia majú radi. A je aj veľmi cielavedomá. Pred domom máme tri schodíky a doteraz nám nedovolila nainštalovať tam plošinu. Takže ju stále s vozíkom ťahám po nich dovnútra,“ uťahuje si Miškin otec z dcéry. „Načo by sme tam dávali plošinu? Veď sú to len tri schody. Raz ich vyjdem sama a dovedy to zvládneš,“ potľapká ho Miška so smiechom po pleci. Vidno, že s otcom majú dobrý vzťah a radi sa navzájom doberajú. „Minule bol u nás fotograf, ktorý umelecky fotí vraky áut, aby nafotil s Miškou kalendár. Hovorím jej – načo sa maľuješ, veď on fotí vraky,“ smeje sa Števo. Na svoju krásnu dcéru je naozaj hrdý: „Miška to má v hlave upratané a klobúk dole, čo za tých šesť rokov dokázala.“

Maľovanie je pre MIŠKU veľkou vášňou i psychoterapiou. Maľby úspešne vystavuje a predaj obrazov jej pomáha financovať rehabilitáciu.

Neudržala kabelku

Keď sa Miška ako študentka hotelovej školy v máji 2015 chystala na letnú prax na Cypre, Kevelyovci sa o dcéru neobávali. „Už som tam predtým raz takmer pol roka bola a zažila som parádne leto. Tentoraz som po povinnej praxi v reštaurácii začala pracovať v darčekovom obchodíku a veľmi sa mi tam páčilo. Ráno 18. júna som však vstala s veľkou bolesťou krčnej chrbtice a celého chrbta, šla som teda k lekárovi,“ rozpráva Michaela.

„Myslela som si, že sme mali silno pustenú klimatizáciu a ofúklo ma. Bolesť však bola veľmi silná. Dali mi tri injekcie na uvoľnenie svalstva. Keď som však odchádzala, už som nedokázala do pravej ruky vziať tašku a pravú nohu som ťahala za sebou,“ hovorí. Rozhodla sa, že si ľahne a do večera sa vyspí. „Zobudila som sa však s tým, že som vôbec nedokázala pohnúť pravou časťou tela. Zavolala som kamarátovi, aby prišiel, že mi je horšie a budem zrejme potrebovať zaviezt do nemocnice,“ spomína Miška. „Musel ma podopierať, pretože som už nemala takmer žiadnu kontrolu nad svojím telom. A keď sme prišli do nemocnice – už len tma, prestala som dýchať a museli ma intubovať,“ hovorí Miška o chvíľach, ktoré boli pre jej rodičov nočnou morou.

„Štyri dni som bola v umelom spánku, urobili mi všetky potrebné vyšetrenia. Štyrikrát mi filtrovali krv, vynikajúco sa tam o mňa postarali,“ tvrdí Miška. „Keď prišli moji rodičia, dali sú-

hlas s tracheostómiou, aby som mohla sama dýchať, a potom ma lekári prebrali,“ hovorí o nároč-

poležím mesiac či dva, hovorila som si: aké dva mesiace, týždeň mi úplne stačí. A dnes je to šesť

MIŠKA má krásny vzťah so svojou mamou. Tvrdí, že bez jej pomoci by tu nebola. Obaja rodičia dcéru podporujú a pomáhajú jej.

rokov... Čas naozaj letí,“ konštatuje Miška.

Bola kosť a koža

Miškina diagnóza znela ischémia miechy. Hlavná cieva, ktorá privádza okysličenú krv do miechy, sa z neznámych príčin zablokovala a časť miechy v oblasti hornej krčnej chrbtice odumrela. Dôvod lekári dodnes nezistili. Vyšetrenia vylúčili bakteriálne i vírusové infekcie aj autoimunitný Guillainov-Barrého syndróm. Ani genetické testy nič nepreukázali.

„A na Slovensku už po dôvode ani veľmi nepátrali. Dôležité pre mňa bolo, čo aby som sa začala čo najskôr hýbať. Začala som v šoku. A bola som si istá, že nezostanem navždy ležať ochrnutá po krk. Akurát keď mama opatrne spomínala, že si začať pohybovať veľké kíby a celé končatiny, nie prsty. No bolo to tak,“ hovorí Miška.

Jej stav sa zlepšoval, no veľmi pomaly a obmedzene. „Vysvetlili mi to tak, že aj cvičením sa vytvárajú nové prepojenia, síce nie také silné ako tie pôvodné, ale vďaka tomu sa hýbem. Cvičiť musím teda celý život, ale nie je to teda moje hobby,“ konštatuje Miška so smiechom. „Veľmi rada však chodím rehabilitovať sem do Lehníc aj do českých Klimkovic, ktoré sú pre mňa už druhým domovom. Teraz som sa prihlásila na cambridgeské skúšky. Konečne som sa rozhodla, už tri roky sa intenzívne učím angličtinu,“ vymenúva Miška. Len nedávno sa začala venovať niečomu, s čím už nikdy nechce prestať. Počas korony objavila maľovanie.

Snívalo sa jej o maľovaní

„Keď sa začala pandémia, vrátili sme sa práve z Česka a boli sme v povinnej karanténe. Mala som doma nejaké plátna, no nevedela som si predstaviť, že by som ľavou rukou maľovala portréty alebo krajinky a ani by ma to asi nebavilo,“ konštatuje Miška. Zaujalo ju však liatie akrylových farieb →

MICHAELA túži chodiť a postarať sa sama o seba, preto poctivo cvičí.

Špecializovaný rehabilitačný robot lokomat pomáha MIŠKINMU mozgu spomenúť si na pohybový vzorec chôdze a posilňuje celé jej telo aj na nemocničnom lôžku.

MIŠKIN otec ŠTEFAN sprevádza dcéru na všetky rehabilitácie.

→ na plátno. „V tom som sa našla. Snívalo sa mi o maľovaní celé noci, vo sne som miešala farby. Aj päť hodín denne som maľovala. Pomáhalo mi to aj psychicky,“ hovorí Miška, ktorá je výtvarne nadaná po obidvoch rodičoch.

„Mala som už aj prvú výstavu v Nových Zámkoch a bola veľmi úspešná. Moja liečba stojí množstvo peňazí, a preto som sa rozhodla ponúknuť svoje obrazy aj na predaj. Ľudia, ktorí si ich kúpia, budú mať doma niečo pekné a originálne a mne veľmi pomôžu,“ hovorí sympatická mladá žena. S rodičmi počas rokov od jej náhleho ochrnutia vyskúšali naozaj všetko možné. „Na začiatku, keď som ležala v nemocnici v No-

Nedávali jej veľkú šancu, že sa bude sama hýbať a dýchať bez dýchacieho prístroja.

Usmievala sa aj na nemocničnom lôžku. Nepripustila si, že by mohla zostať ležať.

vých Zámkoch, som jedla dokonca aj polievku z holuba, ktorú môjmu bratrančovi z Anglicka odporučil nejaký indický liečiteľ. Je pravda, že vtedy som sa po týždni jedenia

tej polievky zbavila dýchacieho prístroja,“ usmieva sa Miška.

„Potom som skúšala terapiu kmeňovými bunkami, biologickú liečbu. Bola som v rehabilitačných zariadeniach v maďarskom Šoproni, v Piešťanoch, v Kováčovej, v Česku, teraz mi veľmi pomáhajú robotické rehabilitačné stroje v Lehniciach. Chcela by som sa dokázať postaviť, zatiaľ to zvládam zo stoličkového výtahu. Chcem sa vedieť sama obliecť, presunúť... Chcela by som si aj sama vedieť navariť, upratať, prejsť sa sama aspoň okolo domu,“ vymenúva veci, ktoré sa zdravým ľuďom môžu zdať samozrejme.

Miška hovorí, že hoci ochorenie zmenilo okruh jej priateľov, niektorí dodnes zostali a pribudli ďalší. Má svoju fanúšikovskú stránku, je aktívna na Instagrame i na Facebooku, teraz otvára aj svoj internetový obchod s obrazmi. Každá ďalšia aktivita je pre ňu schodíkom k spokojnému naplnenému životu. Už zostávajú len tri, tie pred vchodom do ich domu.

MARCELA FUKNOVÁ

FOTO: MIROSLAV MIKLAS, ARCHÍV M. K.